

رهبری

پیام تسلیت رهبر انقلاب در پی درگذشت حجت‌الاسلام حاج شیخ حسین ابراهیمی

حضرت آیتالله خامنه‌ای در پیامی درگذشت عالم مجاهد حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ حسین ابراهیمی را تسلیت گفتند.

متن پیام رهبر انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

درگذشت عالم مجاهد حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ حسین ابراهیمی رحمه‌الله‌علیه را به خاندان گرامی و به همه‌ی ارادتمندان و دوستان و همکاران ایشان تسلیت عرض می‌کنم و مغفرت و رحمت و پاداش شایسته‌ی مجاهدت‌های آن مرحوم را از خداوند متعال مسألت می‌نماییم.

سیدعلی خامنه‌ای
۲۲ دی ۱۴۰۳

دولت

بررسی راهکارهای ایفای نقش صندوق توسعه ملی در رفع ناترازی‌ها

هیات امنای صندوق توسعه ملی مقرر کرد پیشنهاد ارائه شده از سوی این صندوق برای ایفای نقش در حوزه کمک به رفع ناترازی‌های انرژی و توسعه کشور، در کار گروهی ویژه مطرح و بررسی شده و راهکارهای اجرایی آن بر اساس قوانین و مقررات موجود تدوین و جهت تصویب به جلسه بعدی هیات امنا ارائه شود.

اولین جلسه هیات امنای صندوق توسعه ملی در دولت چهاردهم پیش از ظهر یکشنبه به ریاست مسعود پزشکیان برگزار و علاوه بر ارائه و بررسی گزارش عملکرد صندوق و تصویب بودجه سال ۱۴۰۴، مقرر شد پیشنهاد ارائه شده برای ایفای نقش این صندوق در حوزه کمک به رفع ناترازی‌های انرژی و توسعه کشور، در کار گروهی ویژه مطرح و بررسی شده و راهکارهای اجرایی آن بر اساس قوانین و مقررات موجود تدوین و جهت تصویب به جلسه بعدی هیات امنا ارائه شود.

بر اساس این پیشنهاد صندوق توسعه ملی اعلام آمادگی کرده تا بر اساس شیوه خاص طراحی شده از سوی کارشناسان این صندوق، در تأمین مالی اقدامات و پروژه‌های مورد نیاز برای رفع ناترازی انرژی، در کنار بخش خصوصی مشارکت کند.

با توجه به محدودیت‌های موجود در اساسنامه صندوق توسعه ملی برای مداخله مالی مستقیم این نهاد در عرصه اقتصادی کشور، در جلسه امروز مقرر شد پیشنهاد مطرح شده، در کار گروهی ویژه با حضور همه اعضای هیات امنا از قوای سه‌گانه مطرح و راهکارهای اجرایی که ناقض قوانین و مقررات موجود نباشد، تهیه و ارائه شود. همچنین با توجه به محدودیت زمانی تأکید شد که راهکارهای اجرایی مذکور نهایتاً تا ۲ هفته آینده تهیه و در جلسه بعدی هیات امنای صندوق بررسی و تصویب شود.

پزشکیان در این جلسه با اشاره به آمراهای ارائه شده مبنی بر زیان حداقل ۱۷۵ هزار میلیارد تومانی بخش خصوصی در ۹ ماهه ابتدایی سالی که به نام «چشم تولید با مشارکت مردم» نامگذاری شده از محل ناترازی‌های انرژی، اظهار داشت: از همان آغاز رسمی فعالیت دولت چهاردهم به طور جدی به دنبال رفع ناترازی‌های انرژی هستیم، اما تا امروز از هر راهی که خواستیم اقدام کنیم با یک مشکل دیگر مواجه شده‌ایم.

رئیس جمهوری افزود: بنده به عنوان رئیس دولت باید در برابر مردم و بخش خصوصی نسبت به این مشکلات پاسخگو باشم؛ لذا با توجه به اینکه احداث نیروگاه‌های خورشیدی سریع‌ترین، موثرترین و به نوعی به صرفه‌ترین راهکار موجود در این زمینه است، تأکید دارم که نباید اجازه دهیم وقت ما بیش از این تلف شود و باید هر چه سریع‌تر راهکارهای اجرایی را در این زمینه تصویب و عملیاتی کنیم.

پزشکیان تصریح کرد: اینکه ما منابعی داشته باشیم، به دلیل عدم پیش‌بینی راهکارهای اجرایی نتوانیم از آن برای حل مشکلات حد کشور استفاده کنیم، منطقی نیست؛ لذا بنده اولاً همه تلاش خود را خواهم کرد تا چه سریع‌تر بتوانیم در این زمینه راهکاری اجرایی و منطقی بر قوانین و مصالح و منافع کشور طراحی کنیم و دوماً تعهد می‌دهم که همه توان خود را برای پیشگیری از هر گونه اتلاف منابع یا وقوع تخلف و فساد در هزینه‌کرد منابع مصوب برای این منظور به کار بگیرم.

عارف:

باید به دنبال جذب ۵۰ درصدی که آگاهانه در انتخابات گذشته شرکت نکرده‌اند باشیم

معاون اول رئیس جمهور در جلسه مشترک معاونین اول سران قوا که برای برنامه‌ریزی جهت مراسم سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی برگزار شد، گفت: مردم، صاحبان اصلی انقلاب هستند و باید به شدت از دولتی شدن مراسم سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی پرهیز شود.

در این جلسه که صبح یکشنبه در دفتر معاون اول رئیس‌جمهور با حضور حجت‌الاسلام خلیلی، معاون اول قوه قضاییه و حاجی بابایی، نائب رئیس اول مجلس دوازدهم برگزار شد، عارف گفت: برگزاری این نشست، پیام معناداری در طن دو ادامه افزود: در این جلسه سه برگزار می‌باشکو باشکو(ایام الله دهه فجر به حدی برای ما اهمیت دارد که معاونان اول سران سه قوه برای برگزاری بهترآن جلسه‌ای در این سطح برگزار کرده‌اند و نائب رئیس اول مجلس شورای اسلامی، مدیریت ستاد برگزاری در این جلسه بزرگ انقلاب اسلامی را برعهده دارد.

دور دو ادامه افزود: در این مجلس هر چه جمع شده‌ایم باید به تبیین برای ایجاد امکان مشارکت بهتر مردم چه می‌توان کرد اما باید به شدت از «دولتی شدن» این اجتماع بزرگ مردمی دوری کنیم و بزرگداشت این ایام مانند همه سال‌های گذشته باید تنها با حضور خود مردم و بصورت خودجوش صورت گیرد تا دشمن بیشتر از گذشته بفهمد که مردم ما و میزان علاقه‌شان به نظام جمهوری اسلامی را در درستی شناخته است.

معاون اول رئیس‌جمهوری در این جلسه با تشکر از حضور معاونان اول سران قوا گفت: باید برای مردم تبیین کنیم که امروز، نظام اسلامی در اوج قدرت است و اکنون شرایط ما با گذشته قابل مقایسه نیست، در ابتدای جنگ ما با برنو به جنگ شریطم می‌رفتیم اما امروز در بهترین شرایط هستیم و این تنها به لطف حضور مردم است.

عارف با اشاره به اهمیت حضور مردم در مراسم بزرگداشت این ایام‌الله گفت: باید ببینیم امام علی (ع) موضوعی نسبت به حضور مردم چیست و ما نیز به همان نسبت مردم را به مشارکت دعوت کنیم، این واقعیتی است که در انتخابات گذشته ۵۰ درصد مردم آگاهانه یا صندوق‌های رای نیامند، این در حالی است که مردم ما اعتقاد و دل‌بستگی زیادی با ائمه، اسلام و نظام اسلامی دارند و هنر ما و اهرم ما باید این باشد که افراد بیشتری از جامعه را جذب کنیم و این ایام فرصت مناسبی برای جذب بیشتر مردم است.

عارف افزود: باید قریظ نظام ما، دوری از مردم است و جذب بیشتر مردم، کاری دشنی است و برگزاری این نشست، پیام روشنی برای اتحاد و وفای است. معاون اول رئیس‌جمهوری در ادامه گفت: ما شعار وفاق را قبول داریم و این شعار، شعار نظام ماست و همه باید بدانند که سه قوه با هم هستند و وفای رمز پیروزی انقلاب اسلامی ماست.

در دو ادامه افزود: امور اجرایی برگزاری مراسم بر عهده ستادی است که تحت نظر نائب رئیس اول مجلس فعالیت می‌کند و ما با هماهنگی با ستاد فعالیت خواهیم کرد و هرگز کسی در دولت نباید مستقل از ستاد فعالیت کند.

نائب رئیس مجلس دوازدهم: رئیس مردم فیسیم

در این جلسه حاجی بابایی، نائب رئیس مجلس دوازدهم، نیز گفت: دشمن تصور می‌کند که با بزرگنمایی و برجسته‌سازی مشکلات اقتصادی و مسائل منطفه، می‌تواند در جامعه ما ترس و هراس ایجاد کرده و مردم را ناامید کند اما مردم ایران، اسامال با حضور یکپارچه در راهیمیایی ۲۲ بهمن، حماسه‌ای بزرگ را خلق خواهند کرد و ما امروز به نمایندگی از قوای سه گانه در کنار هم جمع شده‌ایم تا خیال خام دشمن را باطل کرده و امکان مشارکت گسترده مردم را فراهم کنیم. حاجی بابایی افزود: البته نکته بسیار مهمی که باید به آن توجه داشته باشیم این است که ما رئیس مردم هستیم که به مردم بگوییم به راهیمیایی باید بلکه ما تنها تلاش می‌کنیم شرایط را فراهم کنیم که مردم راحت‌تر در این اجتماع بزرگ که انقلابی و مردمی است شرکت کنند و این حضور، پیام امیدوار کننده‌ای به تمامی مردم جامعه خواهد داد.

گروه سیاسی- رحمان زین الدین:

این روزها نیروهای مسلح اعم از ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران در حال اجرای رزمایش‌های عظیم در پهنه آسمان، آب و خاک ایران بزرگ هستند تا بتوانند گوشه ای از اقتدار خود را به منصفه ظهور برسانند و به متجاوزان و قدرت‌هایی که در حال دندان نشنان دادن انسد بگویند که ایسران و ایرانی همواره حافظ وطن و نظام اسلامی است.

رزمایش‌هایی که امروز در سراسر ایران درحال برگزاری است در ادامه رزمایش‌های پیشین نیروهای مسلح از سالیان قبل است که براساس جدول برنامه ریزی شده هر ساله برگزار می‌شود اما این بار برای اولین بار این رزمایش دو ماه یعنی تا پایان سال ۱۴۰۳ ادامه خواهد داشت تا هر چه بیشتر بر توانایی دفاعی خود در برابر تهدیدات بیافزاید.

برای انجام تمامی رزمایش‌ها چندین هدف مورد توجه برگزار کنندگان آن به خصوص ستاد کل نیروهای مسلح به عنوان مرکز فرماندهی نیروهای نظامی کشور مورد توجه قرار می‌گیرد که شامل آمادگی عملیاتی، ارزیابی و بهبود تجهیزات، تقویت همکاری بین نیروهای مختلف، افزایش روحیه و انسجام و نمایش قدرت بازدارندگی است.

استفاده از تجهیزات دفاعی

در جریان تجاوز رژیم صهیونیستی در چند ماه گذشته به خاک وطن، دشمن که خیال می‌کرد با استفاده از جدیدترین تجهیزات نظامی می‌تواند وارد آسمان کشور شود و به راحتی مراکز نظامی مان را مورد تعرض قرار دهد، ناگهان با مقاومت و عملکرد بسیار غیرمنتظره و قدرتمند سامانه‌های پدافندی ایران بخصوص سامانه‌های بومی از جمله باور ۲۳۳ مواجه شد که شگفتی آنان را که ادعا می‌کنند قدرتمندترین و بروز ترین سامانه پدافندی موجود در جهان از جمله سامانه های تک کشور ارتقا قدرت بازدارندگی سامانه تاد را در اختیار دارند، شد.

یکی از اهداف برگزاری رزمایش‌های مختلف در کشور ارتقا قدرت بازدارندگی و تغییر محاسبات دشمنان است که البته در کنار آن متخصصان نیروهای مسلح معایب و ایرادات سامانه‌های دفاعی و تهاجمی کشور را مورد بررسی قرار می‌دهند و در مسیر بهبود عملکرد آنها برنامه ریزی‌های دقیقی خواهند داشت.

امروز اگر مردم ایران در آرامش خیال برقرار ای امنیت قرار دارند مدیون خون شهیدانی است دفاع مقدس هستند که به باعث درس گرفتن نسل‌های آینده از آنها شده است. همین موضوع باعث شد که رهبر انقلاب فرمان تأسیس جاذخودکنفای نیروهای مسلح را صادر کند و این اقدام منجر به جذب هزاران جوان نخبه در مرکز توسعه تجهیزات دفاعی کشور شد به شکلی که امروز ایران ساخت تسلیحات بسیاری از ادوات نظامی سرآمد جهانی است. مثال آنرا می‌توان بعد از عملیات وعده صادق یک و پرتاب هزاران پهپاد به سمت سرزمین‌های اشغالی عنوان کرد که بعد از آن بسیاری از کشورها مشتری این پهپادها شدند.

از سوی دیگر رهبر معظم انقلاب همواره دفاعی به کفر ساخت جدیدترین سلاح‌ها بر افزایش توان نظامی ارتقا دارند و چندین بار در سخنرانی‌های خود گفته اند که «دوران بز ن رو دیگر گذشته است.»

بر همین اساس تجهرات دفاعی کشورمان با توجه به فرار گرفتن ایران از موقعیتی ژئوپلیتیک در منطقه ای بحران زده که نیروهای خارجی با جدیدترین تجهیزات نظامی در آن حضوری ملموس دارند، لیبلی است که باعث می‌شود دانشمندان عرصه دفاعی به کفر ساخت جدیدترین سلاح‌ها با جدیدترین فناوری‌های روز از جمله هوش مصنوعی باشند.

مقایله با تهدیدات

از تورویستی تا نظامی

برهمن اسامی ایران اسلامی همواره در معرض تهدیدات مختلف قرار داشته که از جمله این تهدیدات می‌توان به تهدیدات نظامی، تهدیدات تروریستی و تهدیدات سایبری اشاره کرد.

برگزاری رزمایش‌های مختلف در مناطق متفاوت کشور می‌توان زمینه‌ای برای مبارزه با این تهدیدات باشد مانند برگزاری رزمایشی بزرگ در منطقه سیستان و بلوچستان برای مقابله تهدیدات گروهک‌های تروریستی در این منطقه که باعث می‌شود نیروهای مسلح توانایی خود را در مقابله با انواع مخاطرات امنیتی، تروریستی و نظامی افزایش دهند. در عین حال برگزاری رزمایش‌های ما توان در میان نیروهای مسلح و سربازان وطن نوعی ارتباط عمیق عاطفی میسان آنها با نظام و کشور ایجاد کند به شکلی که برای ایجاد امنیت در داخل کشور تلاش مستمری داشته باشند.

البته برگزاری رزمایش اخیر در کشور با حضور تمامی نیروهای چندگانه مسلح در سپاه و ارتش بر گزار می‌شود و این نیروها به نمایش اقتدار خود خواهند پرداخت.

حضور تمامی زیر مجموعه‌های ارتش و سپاه در رزمایش

برای اولین بار خبر آغاز این رزمایش را سرلشکر غلامعلی رشید از فرماندهان عالی رتبه نیروهای مسلح رسانه ای کرد و گفت که در روزهای آینده رزمایش بزرگی و پرچمی در سراسر کشور برگزار خواهد شد. سردار شادهامی فرمانده قرارگاه رزمایش‌های اقتدار نیروهای مسلح نیز با بیان اینکه رویکرد این رزمایش‌ها امنیتی و مقابله با گروه‌های تروریستی است، گفت:

«مردم سالاری» بررسی می‌کند

نمایش اقتدار نیروهای مسلح به وسعت ایران

آغاز رزمایش پدافند هوایی ارتش

گروه سیاسی- فخری سادات مسچی: از ساعات ابتدایی بامداد روز یکشنبه اولین مرحله از رزمایش بزرگ پدافندهوایی ارتش جمهوری اسلامی با همکاری پدافندهوایی نیروی هوافضای سپاه پاسداران در منطقه غرب و شمال کشور آغاز شد.

ایسن رزمایش که روزهای گذشته با اعلام رمز «یا علی ابن ابیطالب (ع)» آغاز شده است، با محوریت نیروی پدافندهوایی ارتش، تحت فرماندهی و هدایت شبکه یکپارچه پدافند هوایی پدافندهوایی نیروی هوافضای سپاه پاسداران در شمال و فرود و خنداب آغاز شد.

در رزمایش اقتدار پدافند هوایی ۱۴۰۳ ارتش که در شرایط کاملا واقعی انجام می‌شود، یگان‌های موشکی، راداری، دیده‌بان‌های طرح بصیرت، یگان‌های جنگال، فاشد، سامانه‌های رعب و فریب پدافند هوایی، هواپیمای با سرنشین و بدون سرنشین نیروی هوایی به اجرای مأموریت‌های آفندی و پدافندی می‌پردازند.

برآورد واقعی اثر بخشی عملیاتی طرح‌های پدافند هوایی در برابر تهاجم دشمن، حصول اطمینان از اشرف اطلاعاتی و دست‌یابی به قابلیت کشف به موقع اهداف حمله‌ور با استفاده از انواع حساسه‌های فعال راداری و غیر فعال شنود سیگنالی، اپتیکی و دیده‌بانی در اختیار پدافند هوایی کشور، ارزیابی عملکرد تاکتیکی و تکنیکی کارکنان عملیاتی و فنی در شرایط واقعی میدان رزم دفاع هوایی و تمرین اجرای اصول پدافند هوایی سامانه‌های پدافند هوایی با تأکید بر اصل جابجایی سریع از اهداف این رزمایش است.

در این رزمایش نیروی پدافند هوایی ارتش با یکارگیری سازمان رزم در اختیار، از مناطق مهم و حساس تحت مسولیت و مراکز انجام مراحل کشف، شناسایی، رهگیری، درگیری و انهدام دشمن فرضی، تحت هدایت شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور اقدام و عملیات آفندی دشمن در مناطق فرود و خنداب را دفع می‌کند.

انهدام هواگردهای متخاصم دشمن فرضی

در فرود و خنداب

در مرحله نخست رزمایش اقتدار پدافند هوایی ۱۴۰۳ با تهاجم شبانه هواگردهای متخاصم دشمن فرضی به فرود و خنداب، نیروی پدافند هوایی ارتش تحت هدایت شبکه یکپارچه پدافند هوایی کشور، با به کارگیری سازمان رزم در اختیار و انجام عملیات کشف، شناسایی و رهگیری، اهداف حمله‌ور بدون سرنشین را با شلیک سامانه‌های موشکی ۱۵ خرداد و تلاش منهدم کرد.

به گزارش روابط عمومی ارتش: در رزمایش اقتدار پدافند هوایی با حمله سامانه هواپیمایها با سرنشین و بدون سرنشین دشمن فرضی به انواع حساس در فرود و خنداب، نیروی پدافند هوایی ارتش با استفاده از انواع حساسه‌های فعال راداری و غیر فعال شنود سیگنالی، اپتیکی و دیده‌بانی در اختیار، عملیات کشف، شناسایی و رهگیری اهداف حمله‌ور را به انجام راند و با واگذاری اهداف حمله‌ور بدون سرنشین به سامانه‌های ۱۵خرداد

ایسن رزمایش‌ها در یک جدول زمانی و از امروز تا دو ماه دیگر در آسمان، زمین و دریاهای ایران برگزار می‌شود.

فرمانده قرارگاه رزمایش‌های اقتدار نیروی مسلح گفت: یگان‌های نیروی زمینی ارتش در غرب و شرق کشور، یگان‌های نیروی زمینی سپاه در مرکز

جنوب غرب و جنوب کشور و تجمیاتی سپاه در ایسن، سیجی در سپاه‌های استانی در ایسن رزمایش‌ها در استان‌های مختلف به تمرین مقابله با تروریسم خواهند پرداخت. البته از روز ۱۵ دی ماه نیز رزمایش پیامبر اعظم ۱۹ در حضور رسته‌ها و واحدهای تخصصی نیروی زمینی سپاه در منطقه غرب کشور آغاز شد و سناریوهای عملیات واکنش سریع که انتقال سریع نیرو و تجهیزات به منطقه رزمایش است، صورت گرفت.

مرحله اول این بخش از رزمایش توسط تپ تپ میرزا کوچک‌خان نیروی زمینی سپاه پاسداران اجرا شد و مراحل بعدی آن در منطقه غرب کشور در حال برگزاری است. در این رزمایش که با حضور رسته‌ها و واحدهای تخصصی نیروی زمینی سپاه در منطقه غرب کشور اجرا خواهد شد، سناریوهای عملیات واکنش سریع نیز اجرا می‌شود که انتقال در محدوده تنگه هرمز در ۲۲ دی ماه توسط مناطق یکم، پنجم و پایگاه جاسک انجام شده است.

بخش رزمایش دریایی را نیز سردار نائینی سنگتوی سپاه رسانه ای کرد و گفت که از روز ۲۹ دیماه تا ۴ بهمن ماه رزمایش بزرگ اقتدار پیامبر اعظم ۱۹ دریایی در خلیج فارس انجام خواهد شد. همچنین رزمایش کنترل تردد هوشمند تنگه هرمز با حضور بیش از ۳۰۰ نفر شناور نظامی و رزم پهپادی مشارکت مؤثر و فعال آنان در قالب گردان امام حسین(ع) در این رزمایش بودیم.

همه یگان‌ها و واحدهای شرکت کننده اعم از تکاور، تیپ مخصوص، مردمی و بومی، یگانه‌های پهپاد ای از شناسایی مردمی در تنگه هرمز به عنوان بخش دیگری از رزمایش اقتدار پیامبراعظم (ص)۱۹ در ۸ بهمن ماه توسط مناطق دو، سه و چهار نیروی دریایی سپاه بر گزار می‌شود.

بخش دیگر رزمایش دریایی سپاه الحاق ناو پهپادبر شهید بهمن باقری یکی از مهم‌ترین پروژه‌های قدرت سناز نیروی دریایی سپاه و الحاق ناو شهید رئیسعلی خرد خواهد بود.

ناو اقیانوس پیمای سردار شهید بهمن باقری قابلیت دریاوردی در اقیانوس‌ها تا برد ۲۴ هزار مایل دریایی و قابلیت شنست و پخش‌سازی جنگنده‌های بدون سرنشین و یکارگیری انواع بالگرد با باند پرواز قرار گرفت.

دوشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۳- ۱۲ رجب ۱۴۴۶- ۱۳ ژانویه ۲۰۲۵- سال بیست وچهارم - شماره ۶۴۵۲

یادداشت

سیستان و بلوچستان نقطه عطف گذار به عدالت توسعه‌ای

✽محمدجعفر قائم پناه

حضور دوباره دولت وفای ملی در استان سیستان و بلوچستان در فاصله کمتر از دوماه، این‌بار در شهرستان‌های چابهار و زابل، فراتر از یک سفر استانی معمول است. این حضور مکرر در کوتاه‌ترین بازه زمانی ممکن از آغاز به‌کار دولت، نشانگر اراده دولت برای تحول در نگرش به مقوله توسعه در ایران است. برای درک عمیق‌تر این رویکرد، باید به مبانی نظری و چارچوب فکری دولت در حوزه توسعه نگاهی دقیق‌تر انداخت.

آنچه در دهه‌های گذشته به عنوان الگوی توسعه در ایران دنبال شد، عملاً بر سرمایه‌گذاری در نقاط خاص با هدف سرریز تدریجی توسعه به پیرامون، مبتنی بوده است. تجربه نیم قرن گذشته نشان می‌دهد این الگو نه تنها به توسعه متوازن ایران نینجامید، بلکه شاکف مرکز- پیرامون را عمیق‌تر کرد.

نمود عینی این رویکرد را می‌توان در استقرار صنایع آپبر در فلات مرکزی ایران مشاهده کرد. این تصمیم که در تضاد آشکار با اصول آمایش سرزمین بود، امروز به بحران فرونشست زمین و تهدید زیست‌بذیری شهرهای مرکزی کشور از جمله تهران انجامیده است. به بیان دیگر، توسعه نامتوازن نه تنها پیرامون را محروم کرده است، بلکه پایداری توسعه در مرکز را نیز با چالش مواجه ساخته است.

دولت وفای ملی با درک این واقعیت رویکرد جدیدی را در توسعه منطقه‌ای دنبال می‌کند که در آن عدالت صرفاً به معنای توزیع منابع نیست، بلکه در شناسایی و فعال‌سازی ظرفیت‌های نهفته در هر منطقه نهفته است. سیستان و بلوچستان با برخورداری از موقعیت ژئوپلیتیک منحصر به فرد، سواحل اقیانوسی و تنوع قومی و مذهبی، ظرفیت‌های بی‌بدلی برای توسعه دارد که تاکنون مغفول مانده است. برخلاف الگوهای پیشین که توسعه را امری تزیینی و از بالا به پایین می‌دانستند، رویکرد رئیس‌جمهوری پزشکیان بر توانمندسازی و مشارکت جوامع محلی تأکید دارد. این نگاه که ریشه در نظریات توسعه اجتماع‌محور دارد، معتقد است پایداری توسعه در گرو مشارکت فعال ذی‌نفعان محلی است. رئیس‌جمهوری تقریباً در همه سخنرانی‌های خود، بر جلب مشارکت مردم و به میدان آمدن آنان تأکید می‌کند. در اندیشه او حل بحران‌ها و ابربحران‌های کشور بدون مشارکت فعالانه مردم ممکن نیست. این رویکرد به معنای عدول از مسئولیت‌های دولت نیست. دولت با نگاه کارشناسی و رویکرد تخصص‌محور، تلاش خواهد کرد در همه میدان‌ها وولفسف خود را به بهترین وجه ایفا کند.

موضوع این است که حتی اگر دولت با بهره‌وری بالا همه وظایف خود را به‌درستی انجام دهد، در این گرداب مشکلات و مسائل، بدون مشارکت مردم نخواهد توانست به نتایجی کاری از پیش ببرد. تکرار این مسأله از سوی دکتر پزشکیان، هدفمند است. مشارکت‌جویی، «کلان‌پروژه» اوست و همه اجزای دولت نیز به نوبه خود باید در راستای تحقق این هدف بکوشند.

موضوع مهم دیگر این است که توسعه باید در انطباق با ظرفیت‌های اکولوژیک و اقلیمی هر منطقه باشد. مسأله خشک شدن تالاب‌هامون و بحران آب در سیستان، نمونه‌ای پیچیده از چالش‌های توسعه است که ابعاد داخلی و خارجی مهمی دارد.

صرف نظر از کم و کیف بروز این بحران، پیامدهای آن فراتر از مسائل زیست‌محیطی است. خشکی‌هامون امروز به فروپاشی نظام سنتی معیشت در منطقه، مهاجرت اجباری روستاییان و حتی چالش‌های امنیتی انجامیده است. طوفان‌های گرد و غبار برخاسته از بستر خشک تالاب، سلامت ساکنان منطقه را تهدید می‌کند و حتی تا شهرهای دوردست نیز اثر می‌گذارد.

عنوان اولین مقصد سفر استانی دولت و بازگشت به این استان در سفر سوم، استمرار برخی رفتارهای پوپولیستی ادوار گذشته در حکمرانی است؛ که توسعه این است که این انتخاب‌ها بر مبنای یک چارچوب نظری منسجم و درک عمیق از ضرورت‌های توسعه متوازن در ایران است.

این استان با چالش‌های پیچیده توسعه‌ای روبرو است که حل آنها نیازمند رویکردی جامع و چندبعدی است:

یک - چالش ژئوپلیتیک: موقعیت مرزی استان و همسایگی با دو کشور افغانستان و پاکستان، آن را در

معرض تحولات منطقه‌ای قرار می‌دهد. رویکرد نوین توسعه باید بتواند این چالش را به فرصتی برای همگرایی منطقه‌ای تبدیل کند. دو- چالش اقلیمی: تغییرات اقلیمی و خشکسالی‌های پایبی، بویژه در منطقه سیستان، معیشت سنتی را با بحران مواجه کرده است. راهکار این چالش در بازتعریف الگوی توسعه و متنوع‌سازی اقتصاد منطقه است.

سه - چالش زیرساختی: نیازم توسعه موقعیت راهبردی سواحل مکران، فقدان زیرساخت‌های اساسی مانع از بهره‌برداری از این ظرفیت شده است. توسعه بندر چابهار و اتصال آن به شبکه ریلی کشور می‌تواند نقطه عطفی در این زمینه باشد و در حال حاضر یکی از اولویت‌های اصلی دولت است. به‌رغم همه این‌ها، سال‌ها بقیه فرماندگی از قطار توسعه، نیازمند توجه ویژه در تخصیص منابع است. موضوع صرفاً تخصیص منابع بودجه‌ای نیست، هر چند که البته در آن بخش نیز دولت رویکرد تحولی و ویژه‌ای را دنبال می‌کند.

چهار- عقب‌ماندگی استانی سیستان و بلوچستان، دولت وفای مردمی کردی چندوجهی، چه در بودجه‌ریزی دولتی و چه در جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و البته هدایت تسهیلات بانکی، دنبال خواهد شد. در درجه دوم تقویت نهادهای مدنی، حمایت از کسب‌وکارهای خرد و متوسط و ارتقای مهارت‌های حرفه‌ای اولویت‌های دولت خواهد بود.

در نهایت اینکه بهره‌گیری از ظرفیت‌های ترازبندی و تجاری منطقه، نیازمند تعامل سازنده با کشورهای همسایه و شرکای بین‌المللی است. این مسأله نیز به تأکید رئیس‌جمهوری، جزو دستورکارهای دسده‌گانه سیاست خارجی کشور است و باید جدیت پیگیری خواهد شد. از سوی دیگر با در نظر گرفتن اینکه ابربحران‌های مرمن کشور، اصولاً در چند دهه گذشته پایدار بوده و راهبردهای حکمرانی برای غلبه بر آنها عمدتاً نقشی نسکین‌آمیز و موقتی را ایفا کرده است، دولت وفای ملی یکی از اولویت‌های خود را تغییر در ساختار و فرآیند برنامه‌ریزی توسعه می‌داند. مهم‌ترین محور این تغییر به نوعی گذار از برنامه‌ریزی متمرکز به برنامه‌ریزی مشارکتی است. برنامه‌های توسعه از عیدت‌از سوی کارشناسان مرکز‌نشین و بدون در نظر گرفتن واقعیت‌های محلی تدوین شده است، امتحان خود را پس داده و ناآرام کرده بوده‌اند. در دولت وفای ملی تلاش خواهد شد جوامع محلی و نخبگان منطقه‌ای نقش فعالی در فرآیند برنامه‌ریزی داشته باشند. حضور مکرر دولت در سیستان و بلوچستان و گفت‌وگو مستقیم با مردم و نخبگان محلی، نمودی از این تغییر پارادایم است. تجربه هستند که دانش تخصصی را با شناخت عمیق از ظرفیت‌ها و محدودیت‌های محلی تلف می‌کنند.

✽ **معاون اجرایی و سرپرست نهاد ریاست جمهوری**